TẠP CHÍ ĐIỆN TỬ
THƯƠNG HIỆU & CÔNG LUẬN

Đề xuất sửa Luật Quản lý thuế để siết quản lý thương mại điện tử, chống thất thu.

14:04 29/08/2025

Thực tiễn cho thấy Luật Quản lý thuế hiện hành chưa theo kịp kinh tế số, đặc biệt thương mại điện tử xuyên biên giới. Doanh nghiệp công nghệ nước ngoài không hiện diện tại Việt Nam nhưng vẫn thu lợi lớn, trong khi doanh thu số tăng mạnh nhưng thuế thu được rất thấp, không tương xứng.

Bộ Tài chính nhận định pháp luật quản lý thuế hiện còn nhiều hạn chế trong ứng dụng công nghệ và chuyển đổi số: chưa có hành lang pháp lý đầy đủ cho việc áp dụng công nghệ mới như big data, AI trong phân tích và quản lý rủi ro; khung pháp lý cho thuế điện tử chưa đồng bộ; hệ thống ứng dụng nghiệp vụ còn phân tán, thiếu tích hợp. Tốc độ chuyển đổi số cũng chậm, chưa theo kịp xu hướng toàn cầu về xây dựng hệ thống thuế thông minh, tự động hóa, đa nền tảng và thân thiện với người dùng.

Hoạt động gian lận, trốn thuế ngày càng tinh vi, từ kê khai sai, giấu doanh thu đến thủ đoạn có tổ chức, đặc biệt trong giao dịch xuyên biên giới và chuyển giá của doanh nghiệp đa quốc gia. Trong khi đó, năng lực và công cụ giám sát của cơ quan thuế còn hạn chế, thiếu hợp tác quốc tế và công nghệ hiện đại, đòi hỏi phải đổi mới toàn diện khung pháp lý và công cụ quản lý để nâng cao hiệu quả kiểm soát.

Ảnh minh họa (Ảnh: internet)

Luật Quản lý thuế (sửa đổi) được xây dựng nhằm siết chặt kiểm soát gian lận, trốn thuế; nâng cao tính tuân thủ, bảo đảm nộp thuế đầy đủ, kịp thời. Đồng thời, luật hoàn thiện khung pháp lý để quản lý các mô hình kinh tế mới, kinh doanh trên nền tảng số; quy định rõ quản lý thuế với hộ và cá nhân kinh doanh sau khi bỏ khoán thuế, khuyến khích chuyển đổi sang mô hình doanh nghiệp. Dự thảo cũng xác định phạm vi điều chỉnh bao gồm quản lý các loại thuế, khoản thu ngân sách và trách nhiệm, quyền hạn của cơ quan thuế cùng các tổ chức, cá nhân liên quan.

Điểm mới của dự thảo Luật Quản lý thuế (sửa đổi) là quy định phân nhóm người nộp thuế theo các tiêu chí như quy mô, doanh thu, ngành nghề, loại hình pháp lý và mức độ tuân thủ. Cách làm này giúp cơ quan thuế đánh giá rủi ro, tập trung nguồn lực vào nhóm rủi ro cao, đồng thời tạo thuận lợi cho nhóm tuân thủ tốt, nâng cao hiệu quả quản lý và khuyến khích tuân thủ tự nguyện. Mô hình phân loại này đã được nhiều quốc gia áp dụng thành công và có thể triển khai ngay tại Việt Nam nhờ hệ thống cơ sở dữ liệu, hóa đơn điện tử và thông tin từ bên thứ ba; Bộ Tài chính sẽ hướng dẫn chi tiết về tiêu chí, quy trình và giám sát thực hiện.

Đối với kinh doanh trên nền tảng thương mại điện tử: Nếu nền tảng có chức năng thanh toán, đơn vị quản lý nền tảng (trong hoặc ngoài nước) sẽ thực hiện khấu trừ, kê khai và nộp thuế thay; Nếu nền tảng không có chức năng thanh toán, hộ và cá nhân kinh doanh phải tự khai, tính và nộp thuế. Trường hợp doanh thu hằng năm thuộc diện không chịu thuế, vẫn phải kê khai doanh thu

thực tế với cơ quan thuế theo quy định; Số thuế phải nộp được xác định dựa trên doanh thu thực tế hằng năm, bao gồm thuế giá trị gia tăng (GTGT), thuế thu nhập cá nhân (TNCN) và các loại thuế, khoản thu khác theo quy định pháp luật. Chính phủ sẽ hướng dẫn chi tiết phương pháp tính và xác định số thuế phù hợp thực tiễn.

Điểm mới của dự thảo Luật Quản lý thuế (sửa đổi) là áp dụng quản lý rủi ro trong toàn bộ quy trình thuế như đăng ký, khai, nộp, nợ, hoàn, kiểm tra thuế, quản lý và sử dụng hóa đơn, chứng từ. Với hải quan, quản lý rủi ro được áp dụng để quyết định việc kiểm tra thuế trong thủ tục xuất nhập khẩu và quá cảnh. Nội dung quản lý rủi ro gồm: thu thập, xử lý thông tin; xây dựng tiêu chí, đánh giá và phân loại mức độ rủi ro; áp dụng biện pháp quản lý phù hợp. Hệ thống thông tin nghiệp vụ sẽ được tích hợp, xử lý tự động dữ liệu phục vụ quản lý. Bộ Tài chính sẽ quy định cụ thể tiêu chí và quy trình thực hiện.

Hà Trần (t/h)